

Departement deontologie
Adviezen in deontologische kwesties

Het departement deontologie dient de stafhouders en raden van de Orde van advies, adviezen die ook – goedkeuring van de betrokken opdrachtgevers – worden verspreid naar de overige Vlaamse balies.

1/OVB/Dep. Deontologie 207

- 1) **Advocaten van groepen litigerende aandeelhouders/bestuurders - vennootschap en haar bestaan inzet van de procedures - geen strijdigheid met belang van de vennootschap - geen foutief optreden tegen ex-cliënte**
- 2) **Bevel tot deportering uit de zaak - slechts in geval van strijdige belangen, een onverschoonbare fout, persoonlijke integriteit van raadsman in opspraak gebracht - vertrouwensbreuk met eigen cliënt of persoonlijke animositeit en betrokkenheid bij het dossier**

1. Ik zou vooreerst het probleem als volgt willen situeren:

Mr. A. is sedert verscheidende jaren de habituele raadsman van Mevrouw S., afgevaardigd bestuurder en aandeelhoudster van de nv H., en hij trad voor deze nv op in diverse dossiers welke meestal iets te maken hebben met verweer tegen schuldeisers van de nv : Directe Belastingen, SVMB, RIZIV (afgesloten) en meer recent RSZ (akkoordvonnis afkortingen), factuur van de boekhouder D. en facturen voor voedselleveringen van de nv M..

Mevrouw S. maakt (zoals haar man) al haar aandelen over aan haar twee dochters, onder voorbehoud van vruchtgebruik, stelt zij, wat de dochters ontkennen.

Zij wordt onder misleiding, stelt zij, wat de dochters ontkennen, ontslagen als afgevaardigd bestuurder en bestuurder, en tevens wegens dringende reden ontslagen uit een bediendecontract, dat ze ondertussen had getekend met de nv.

Daarop bekomt ze van de voorzitter van de Rechtbank van Koophandel de aanstelling van een voorlopig bewindvoerder wegens "*een fundamenteel conflict tussen de belangen van de aandeelhouder en het bestuur.*".

2. Mr. B., raadsman van de nv en van de dochters vraagt dat Mr. A. zou verplicht worden zich uit het dossier te deporteren.

Daarvoor zijn verschillende redenen aangevoerd die ik hier kort zal overlopen:

- 2.1. Mr. A. beschikt als gewezen raadsman van de nv over vertrouwelijke informatie over de nv die hij in het lopend geding kan gebruiken ; hij kende de "*interne keuken*" en kan uit de

oude dossiers "*met financiële repercussies*" inlichtingen of documenten halen o.m. over de financiële situatie, terwijl het proces gaat over maatregelen i.v.m. daarmee.

- 2.2. Mr. A. behartigde nog dossiers van de nv op het moment dat hij een voorlopig bewindvoerder liet aanstellen over de nv (5 december 2003) ; hij had dus "*ambigue hoedanigheden*".
 - 2.3. Mevrouw S. bekwam in haar hoedanigheid van afgevaardigd bestuurder info over de vennootschap die zij doorgaf of kon doorgeven aan haar persoonlijke raadsman welke deze achteraf kon gebruiken tegen de vennootschap.
 - 2.4. Elke mogelijkheid of schijn van tegenstrijdige belangen moet vermeden worden.
 - 2.5. Men kan slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden optreden tegen een gewezen cliënt.
 - 2.6. Mr. A. zou, gezien juist zijn hoedanigheid van gewezen raadsman van de nv, in de huidige procedure aan de argumenten en standpunten die hij namens mevrouw S. poneert, een groter gewicht kunnen verlenen.
3. Mijn opvatting terzake is de volgende:

- 3.1. Het blijkt helemaal niet vast te staan dat Mr. A. als raadsman van de nv over vertrouwelijke informatie beschikt (die hij anderszins niet zou kunnen bekomen van zijn cliënte in huidige procedure) die hij in het lopend geding zou kunnen gebruiken. Reeds eerder heeft stafhouder X gevraagd welke informatie precies bedoeld werd door Mr. B.. Deze is daarop eigenlijk het antwoord schuldig gebleven; behoudens het vage "*kende de interne keuken*", wat weinig overtuigend overkomt wanneer men de aard van de door Mr. A. in het verleden behandelde procedures bekijkt: verweer op eisen van diverse schuldeisers, zoals boekhoudkantoor, RSZ, leveranciers ...

Wanneer men de procedurestukken (verzoekschrift, conclusies voor nv H.) bekijkt, dan is er zelfs geen sprake van financiële moeilijkheden en repercussies daarvan, en komen de eerder door Mr. A. gevoerde procedures niet aan bod.

- 3.2. In de enkele processen die Mr. A. nog behandelde voor de nv werd hij eenvoudig opgevolgd ingevolge beslissing van het nieuw bestuur door Mr. B.. Zijn situatie of hoedanigheid was dus niet zo ambigue.
- 3.3. Vanzelfsprekend had mevrouw S. in haar hoedanigheid van afgevaardigd bestuurder zekere info over de vennootschap, zoals ook haar dochters op hun beurt eens ze afgevaardigd bestuurder werden zekere info hebben verworven die ze met het oog op de procedures wederzijds doorspeelden aan hun raadsliden. Het gebruik daarvan is echter niet gericht tegen de vennootschap, welke enkel de inzet is van de procedure.

Beide partijen willen immers door de procedure greep krijgen of hun greep behouden op de vennootschap, minstens hun belangen daarin beveiligen.

Het is moeilijk in dergelijke zaak te zeggen wie "*de vennootschap*" of "*het vennootschapsbelang*" de zijne mag noemen en dus welke advocaat de vennootschap of haar belang representeert.

Dat vormt juist de inzet van het geding, en dus moet de rechter dat uitmaken.

Ondertussen mogen de beide advocaten er van uitgaan dat hun cliënt het juist voor heeft en dus de vennootschap en/of haar belangen representeert.

- 3.4. In die zin is er geen sprake van tegenstrijdige belangen met deze van de vennootschap, juist omdat elke aandeelhouder pretendeert voor het belang van de vennootschap op te komen.
 - 3.5. Er is dan ook geen sprake van optreden tegen een gewezen cliënte. Volgens de stelling van mevrouw S. treedt zij juist op ter vrijwaring van de belangen van de nv. De rechtbank zal uitmaken of dat juist is.
 - 3.6. In die omstandigheden zal de rechtbank geen (groter) gewicht hechten aan de positie van de advocaat als vroegere raadsman van de nv - overigens in eenvoudige procedures die niets met de huidige betwisting tussen de bestuurders en aandeelhouders te maken hebben.
4. Ik besluit dus tot de afwijzing van het verzoek dat Mr. A. zich zou deporteren uit de zaak.

Deze vertegenwoordigt en vertegenwoordigde geen strijdige belangen. Hij had nimmer contacten met de tegenpartijen, en ontving als raadsman van de nv in enkele eenvoudige dossiers als verweerder tegen schuldeisers geen precieze gegevens die in huidig geding gebruikt worden of zouden kunnen worden.

5. Het bevel zich te deporteren uit een zaak, dat een stafhouder kan geven aan een advocaat in het kader van de bewarende maatregelen die hij kan nemen en de beslissingen ex autoritate die hij als tuchtoverheid van zijn Orde kan nemen, wordt slechts gegeven in geval van strijdige belangen of van een onverschoonbare fout, wanneer de persoonlijke integriteit van de advocaat in opspraak is gebracht, wanneer er een vertrouwensbreuk is tussen de advocaat en zijn cliënt of wanneer een advocaat dergelijke blijk heeft gegeven van persoonlijke animositeit en betrokkenheid bij het dossier van zijn cliënt dat het verder handhaven van de advocaat op de zaak problemen zou kunnen meebrengen voor een verdere normale, rustige en confraternele rechtsgang in de betrokken zaak.

Deze veronderstellingen doen zich terzake niet voor en ik meen dan ook dat er geen aanleiding kan zijn om de betrokken advocaat te verzoeken zich uit het dossier te deporteren.

Het terugwijzen van een advocaat uit een dossier dat hij voor zijn cliënt behandelt als tuchtrechtelijk "*wapen*" gaat in tegen de - eveneens hoog in het vaandel te voeren - vrije keuze van raadsman en kan dus slechts in uiterste omstandigheden geschieden (advies nr 161, punt 8).

Deze liggen, naar mijn bescheiden mening, niet voor.

Stafhouder Jo STEVENS
Bestuurder departement deontologie

28/05/2004